

אהר מועד

לדברי תורה וחסידות מרבתינו הקדושים מלעלוב

שיחת קודש מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - ל"ג בעומר [311]

מדור הניגונים [7] הגה"צ רבי מנחם מענדל אלימלך גאלד שליט"א חדב"נ כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א ואב"ד לובלין - שיעור בפרשת השבוע [1] הרה"ג ר' נח גולדברג משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - עובדות וסיפורי צדיקים מתלמידי הבעש"ט [437] שיעורים בספר אור החיים ואלשיך הקדוש - הרה"ג ר' אלימלך שטער [434] הרה"ג ר' יוסף חיים גרינלד - פרשת השבוע [435] הרה"ג ר' יהודה אריה אשכנזי - הלכות [436] שיעור בדף היומי הרה"ג ר' חיים שמרלר שליט"א [1]

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אמרי קודש

אנשי בענינים גשמיים, והקפידו על זה.

אך בפעם השניה כשראו להווא סבא רץ עם שני בדי הדס לכבוד שבת קודש, הבינו שאפשר לעבוד את השי"ת בעשיות הגשמיות, שבשעת חרישה וזריעה חושב לעשות זאת לרצונו ית' כדי שיגדלו ההדסים להשתמש בהן לצורך מצוה, עכד"ק.

ויש להוסיף לזה מה שהיא מוגלא בפומיה דכ"ק אאמו"ר זי"ע בשם הרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן זי"ע על הפסוק (תהלים קיט, קמ)

'צרופה אמרתך מאוד ועבדך אהבה, וביאר דאמרתך היא התוה"ק שהיא אמרות ה', היא צרופה ודבוקה עם ה'מאוד, היינו ממון, כדרשת חז"ל (ברכות נד, א) 'ובכל מאודך - בכל ממונך', דהרי רוב גופי תורה ומצות קשורים ותלויין בממון כגון תפילין מזוזה ציצית אתרוג וכדו', ולכך 'עבדך אהבה', כיון דע"י הממון יוכל לקיים התורה והמצוה.

שוה"ט ליל ל"ג בעומר לאחר ההדלקה לכבוד רשב"י - עיה"ק צפת תשפ"ג

בגמרא (סוכה מה, ב) ואמר חזקיהו א"ר ירמיה בשם רבי שמעון בר יוחאי, יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה, ע"כ.

המשך בעמ' הבא <<

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

בחרדת קודש וברגשי גיל וחדוה נעלה ונשגר בזה מלא הטנא ברכות מאליפות ומרובבות, קדם אבינו רועינו, מאור עינינו, מורה דרכינו

נ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת הנכדה בת לבנו האברך החשוב פע"ח

הרה"צ ר' חיים יעקב שליט"א

ולחמיו כ"ק אדמו"ר משעניצא שליט"א

מזל טוב

יה"ר ויזכה כ"ק מרן רבינו שליט"א יחד עם כל המשפחה הרוממה לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, לרעות מלא חופניים תענוג ונחת דקדושה מכל יו"ה, מתוך רוב שמחה ואושר בבריות גופא ונחורא מעליא לאורך ימים ושנות חיים עדי נזכה לקבל פני משיח צדקנו ומלכנו בראשינו בב"א

שמחת הקידושא רבה בשב"ק בבית מדרשינו קהל בית דוד בארא פארק

פרשת בהר - ל"ג בעומר תשע"ג

וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר (ויקרא כה, א). וברש"י הק', מה ענין שמיטה אצל הר סיני והלא כל המצוות נאמרו מסיני, אלא מה שמיטה נאמרו כללותיה (ופרטותיה) ודקדוקיה מסיני, אף כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני, כך שנויה בת"כ, ע"כ.

ולכאורה אכתי יש להבין למה דווקא במצות שמיטה השמיע לנו הכתוב הא דכל המצוות וכללותיהן נאמרו מסיני, למה לא השמיענו זאת במצוה הראשונה שבתורה או האחרונה, ולמה נתייחדה דווקא מצוות שמיטה לעניין זה.

וביאר כ"ק מרן אאמו"ר זי"ע על פי ד"ק של זקה"ק הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א, על מאמרם ז"ל (נדה עג.) תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא, שנאמר (תבוק ג, 1) הליכות עולם לו, אל תקרי הליכות אלא הלכות. דלכאורה היה לו לומר כל יום ולמה אמר בכל יום.

אלא הפירוש הוא כל השונה הלכות בכל יום - עם כל עשיותיו שבכל היום, בבחינת בכל דרכיך דעהו, שכל מעשיו שעושה הם על פי דרכי התורה הק' ולשמו ית', שעל ידי זה מתעלים אפילו העניינים הגשמיים שעושה במשך היום.

ובזה יתבאר למה נבחרה דווקא מצות שמיטה להשמיענו האי כללא ש'כל פרטי

עלה ברעיוני לבאר העניין, דהנה איתא באבות דרבי נתן (פרק ט"ז) רבי שמעון בן יוחאי אומר, מכאן שאין ישראל רואים פני גיהנם לעולם, משלו משל, למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שהיה לו שדה זיבורית.

באו בני אדם והשכירוהו בעשרת כורין חטים בשנה, זיבלוהו, עדרוהו, השקוה וכסחוהו, ולא הכניסו ממנה אלא כור אחד חטים בשנה, אמר להם המלך: מהו זה, אמרו לו, אדונינו המלך, אתה יודע בשדה שנתת לנו, שמתחלה לא הכנסת ממנה כלום ועכשיו שזבלנוהו וכיסחנוהו והשקינהו מים, לא הכנסנו ממנה אלא כור אחד חטים בלבד. כך עתידים ישראל לומר לפני הקדוש ברוך הוא: ריבוננו של עולם, אתה יודע ביצר הרע שהוא מסית בנו, שנאמר 'כי הוא ידע יצרנו', עכ"ל.

ומעתה יתבארו היטב דברי רשב"י 'יכול אני לפטור את העולם מן הדין', ובמה, בהאי לימוד זכות גופא שגילה רשב"י עצמו, שישראל אינם רואים פני גיהנם וכנ"ל, בזה יכול הוא לפטור אותם מן הדין, ודו"ק.

ולאחר מכן הראוני שבגמרא סוכה הנ"ל דאמר רשב"י יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין, כבר ציין הגאון רבי עקיבא אייגר זצוק"ל ב'הגהות הש"ס' עיין אבות דרבי נתן פרק ט"ז, והן הן הדברים.

ליל ל"ג בעומר תשפ"ב - בשוה"ט לאחר ההדלקה לכבוד רשב"י

בר יוחאי נמשחת אשריך. בספרים דקדקו למה מכנה הפייט את רשב"י בשם 'בר יוחאי', על שם אביו, ולמה לא קרא לרשב"י בשמו. ועלה בדעתי לומר בזה, על פי עובדא ששמעתי מכ"ק מרן אאמו"ר זי"ע שפעם נכנס הרה"ק ר' צבי הירש בן הבעש"ט הקדוש זי"ע אל הרה"ק רבי פינחס מקוריץ זי"ע ובראותו את פניו פרץ רבי פינחס בבכי, ולאחר מכן הסביר טעם בכייתו, כי נזכר ב'אלטען געוויין', בבכי שבכה לפני שנים רבות.

וסיפר לו שפעם ישב אצל אביו הבעש"ט הקדוש זי"ע עם עוד תלמידים, והיה הבעש"ט הקדוש בדביקות גדולה וראשו היה מוטה לאחוריו, וגמרו התלמידים בדעתם שרבים הבעש"ט הקדוש אינו ילוד אשה, לית דין בר נש, אלא מלאך אלוקים לפנינו. לאחר מכן נכנס אל החדר בנו של הבעש"ט, רבי הערשל'ע שהיה אז ילד קטן ונשא קולו בבכי.

ואמר לו הבעש"ט 'מיין קינד מיין קינד - בני בני', וכשראו זאת התחילו החבראי קדישא לבכות, כי נתברר להם בזה שהוא כן ילוד אשה ועכ"ז הגיע לדרגה גבוהה כזו. וסיים הרה"ק ר' פינחס מקוריץ שכעת כשבא אצלו הרה"ק ר' הערשל'ע נזכר בהיא בכייה, ע"כ. ונראה שלזה רמז לן הפייט בכנותו את רשב"י 'בר יוחאי', דאמנם רבי שמעון בר

יוחאי עלה מעלות רמות וגילה כל הנסתרות ורזי עולם, אך עלינו לזכור ולידע שככלות הכל הוא לא היה מלאך ולא שרף אלא אדם, ילוד אשה, 'בר יוחאי', ללמדנו איזה כוחות גדולים טמונים בכל אדם, ועד היכן יכול להגיע האדם בכוח עבודתו בעלמא הדין.

ונראה להוסיף דהנה ב'סמיכת חכמים' (להגה"ק ר' נפתלי כ"ץ זצוק"ל, בהקדמה) מביא מאמר התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי בגמרא ימות (דף ס"א ע"א) רשב"י אומר ישראל קרויין אדם ואין האומות קרויין אדם כו'.

ומבאר העניין וזל"ק, הובא במפרשים הטעם לפי ששם אדם הוא מלשון 'אדמה לעליון' כביכול, וזה אינו שייך גבי אומות ולהכי אי אפשר לקרותן אדם, ומהאי טעמא מצינו במפרשים הטעם דיכול האדם להתעלות על כל צבא מרום, כדאמרינן בגמרא סנהדרין (צ"ג ע"א) גדולים הצדיקים יותר ממלאכי השרת, לפי דנקרא אדם מלשון אדמה לעליון בדמיון הקב"ה כביכול שהוא חלק אלוה ממעל, עכ"ל.

העולה מדבריו שעניין זה האמור הוא בחי' של רבי שמעון בר יוחאי לשיטתו, דרשב"י עצמו הוא זה שהשמיענו בדבריו שאדם ילוד אשה, יכול להגיע בעולם הזה למדרגות הגבוהות ביותר, עד לבחי' של 'אדמה לעליון', להידמות להקב"ה כביכול, אף על פי שמכלל אדם לא יצא, 'אבער א מענטש בלייבט ער', ואדרבה הכוח הגדול והנשגב הזה נרמז בשמו 'אדם'.

ועתה מה ימתקו הדברים דבפייט לכבודו של רשב"י, מדגישים אנו עניין זה באמרנו "בר יוחאי" דייקא, להודיע ולגלות שגם אדם ילוד אשה יכול ומסוגל להגיע למדרגות הגבוהות ביותר כמו שזכה לכך רשב"י וכשיטתו.

שוה"ט ליל שבת קודש פרשת בחוקותי - עיה"ק צפת תשפ"ב

אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם (כו. ג). וברש"י, יכול זה קיום המצות כשהוא אומר ואת מצוותי תשמרו וגו' הרי קיום המצות אמור, הא מה אני מקיים אם בחוקותי תלכו שתהיו עמלים בתורה.

הנה הדקדוקים בפסוק זה רבו, א', מדוע נקט הכתוב בלשון 'בחוקותי', לשון חוק בלי טעם, וכבר עמד על זה באור החיים הקדוש. ב', מהו הלשון 'תלכו', מה עניין ההליכה למצוות לימוד התורה.

ג', צריך להבין מה שכתב רש"י 'שתהיו עמלים בתורה', למה לא כתב שתהיו עוסקים בתורה וכדו', ומנא ליה לרש"י הא ד'בחוקותי תלכו' רומז בדווקא לחלק גיעת ועמל התורה.

ד', בר מהא שלא מצינו עמל בכתוב, עצם העניין של לימוד התורה, מהיכן למדו לרש"י בדברי הכתוב, והרי לכאורה לא נרמז הדבר כלל בפסוק.

והנראה לבאר כל זאת בהקדם עובדא דאיתא בגמרא במנחות (א. י) וז"ל, אבימי מסכתא (דמנחות) איתעקרא ליה - נשתכחה ממנו מסכתא - והלך קמיה דתלמידו ר' חסדא כדי שיזכירו וילמדו את הגמרא.

ומקשה הגמרא ולישלח ליה וליתי לגביה, למה הוצרך אבימי לילך לתלמידו, הרי יכול היה לקרוא לו שיבוא אליו, ומתריצין דאבימי סבר הכי מסתייעא מילתא טפי, היינו שסבור היה שאם יטריח עצמו וילך בעצמו לתלמידו יצליח יותר בלימודו.

ומבאר רש"י שם, מסתייע מילתא - משום גיעתי ומצאתי, עכ"ל.

ומעתה יתורצו כאחד כל הדקדוקים דלעיל, דהנה הכתוב אומר 'אם בחוקותי תלכו' ולפי המעשה הנ"ל בגמרא נתבאר לנו שלימוד התורה מסתייעא טפי כשהוא בא על ידי הליכה ומהא גופא למד רש"י שדברי הכתוב בלימוד התורה עוסקים, וגם נתבאר אמאי נקט דווקא בלשון 'תלכו'.

עוד למדנו מדברי הגמרא הנ"ל שכאשר אדם הולך כדי ללמוד תורה, אז הליכה זו כחלק מיגיעת התורה חשיבא, והרי זה בכלל 'געת ומצאת' כמו שביאר רש"י שם, ומכאן למד רש"י גם את החלק של עמל התורה דייקא.

והנה באמת יש להקשות, תינח עמל התורה שעמל הלומד ומתייגע במוחו ומחשבתו כדי להבין דברי התורה בכל כוחו, אז שפיר יש לומר שקיים 'געת' ומן הראוי שיגיע לכלל 'מצאת'.

אבל כאשר חלק היגיעה הוא בהליכה ללמוד, שאינה אלא בבחי' הכשר מצוה, ואינו בעמל הלימוד עצמו, אמאי יזכה ל'מצאתי', כשעדיין לא בא לכלל 'געת' בחלק של לימוד התורה?

ובשאלה זו ייושב הדקדוק הא' שדקדקנו, ושתי השאלות הללו יתורצו האחת את חברתה, כי באמת אין טעם בדבר ועניין זה שעל ידי גיעה בהליכה אצל רבו זוכים להבנת דברי התורה, והרי זה חוק בלי טעם, רק כי כך עלה הרצון מלפני הקב"ה נותן התורה, שתהא זו היגיעה מועלת לכך שיהיה מסתייעא מילתא טפי וכנ"ל וזהו שנאמר 'בחוקותי תלכו', ששכר ההליכה הזאת הוא חוק בלי טעם.

ליל ש"ק פרשת בחוקותי ה' תשע"ח בשוה"ט

אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם (ויקרא כו. ג). בתורת כהנים איתא 'יכול אלו המצוות, כשהוא אומר ואת מצוותי וגו' הרי המצוות אמורות ומה אני מקיים אם בחוקותי להיות עמלים בתורה'.

ומבאר האור החיים הק' הטעם שקרא הכתוב לעמל התורה בלשון חוקה, כי יש מצוה ללמוד אפילו דברים שלמדם פעמיים שלוש והם ידועים אצלו, כי חפץ ה' בעסק התורה

חוקה חקק וכו'. ומסיים וז"ל 'כי לטעם (כדי) שילמוד האדם תורה בחשק תמיד גזרה חכמתו ית' שיהיה האדם לומד ושוכח' עכ"ל. והנה צריך להבין, אם השכחה מעלה גדולה יש בה שגורמת לאדם חשק ללמוד, אם כן מהו שאמרו ז"ל בגמ' (עירובין נד.) אלמלא לא נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מישראל, דמשמע שנענשו ישראל בשכחה ומוטב היה בלעדיה.

וי"ל בדרך אפשר דאיתא בגמ' (שבת קמז.) כשעמדו ישראל על הר סיני פסקה זוהמתן, והנה בהיותם בדרגה זו לא היו זקוקים לשום דבר שיעורר בהם החשק לעסוק בתורה הקדושה, אלא מעצמם היו נמשכים אחרי הרוחניות, שהרי פסקה מהם כל הזוהמה והארציות.

אבל כאשר חטאו בעגל ואבדה מהם מעלה זו של פסיקת הזוהמה כמבואר בזוה"ק (ח"א נב) אז נזקקו לדבר שיעורר בהם את החשק ללמוד, ועל כן באותה שעה גזר הקב"ה שיהיה האדם לומד ושוכח, וזהו שאמרו ז"ל 'אלמלא לא נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מישראל', כי עד כה לא נזקקו לזה.

ובזה יש לפרש מאמר דוד המלך ע"ה בתהילים (קט"ז, טז) 'בחוקותיך אשתעשע לא אשכח דבריך', היינו כאשר יש לאדם חשק ושעשוע בלימוד התורה, כפי שהיו ישראל קודם חטא העגל, אז 'לא אשכח דבריך' - אינו זקוק לטבע השכחה שיזרוזו לשון תלמודו. וכעין זה פירש הרד"ק וז"ל: כשאני מתבונן בהם אני משתעשע בהם, ולפיכך לא אשכחם כי הם לי לששון ולשמחת לבב.

עוד יש לפרש על זה הדרך מאה"כ בתהילים (קט"ז, צג) 'לעולם לא אשכח פיקודיך כי בם חייתני', שכיון שיש לאדם חשקות וחיות בלימוד התורה, אז 'לא אשכח פיקודיך', שוב אינו צריך להגיע לידי שכחה וכנ"ל.

אין עבירה מכבה תורה

אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם (ויקרא כו, ג). וברש"י, אם בחוקותי תלכו - שתהיו עמלים בתורה, עכ"ל. ותרתי יש לדקדק בפסוק זה. ראשית יש להבין שהרי אמרו חז"ל (קידושין טז:) שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, ואילו כאן מבטיח הפסוק 'אם בחקותי תלכו וגו' ונתתי גשמיכם בעתם'. עוד יש לעיין בדברי רש"י, מנין לו שהפסוק קאי על לימוד התורה דווקא, ולא על שאר מצוות.

והנה כדי ליישב קושיות אלו עלינו לדעת מהו הטעם שבהאי עלמא לא ניתן לקבל שכר, וביארו בספרים שזהו משום שבעולם הזה יכול אדם לקלקל ולהפסיד שכרו. יתכן שלאחר קיום המצווה ייכשל חלילה בעבירה וקיימא לן 'עבירה מכבה מצוה' כלשון חז"ל

(סוטה כא.), ושוב אינו ראוי לשכר הגדול הזה. לכן כל עוד האדם בעל בחירה אינו יכול לקבל שכר מצוה.

אבל ישנו יוצא מן הכלל הזה, והוא עמל ולימוד התורה, כפי שאמרו חז"ל (שב) 'אין עבירה מכבה תורה, שנאמר מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה'. והיינו שזכות לימוד התורה כה גדולה, עד ששום עבירה אינה יכולה לכבותה ולבטל שכרה. לפי זה נמצא שעל שכר לימוד התורה, בשונה משאר המצוות, לא חל הכלל ד'שכר מצוה בהאי עלמא ליכא', ואין כל מניעה לקבלו בזה העולם.

ומעתה מתורצות שתי הקושיות כאחת, יש לומר שהוקשה לו לרש"י הפסוק 'ונתתי גשמיכם בעתם', שהרי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, ואיך יתכן להעניק שכר בעולם הזה. מכוח שאלה זו הכריח רש"י שהפסוק קאי על לימוד התורה שהוא, כאמור, המצוה היחידה עליה ניתן לקבל שכר גם בעולם הזה, ולכן פירש שפיר 'אם בחוקותי תלכו - שתהיו עמלים בתורה'.

תהי משכורתך שלמה

עוד אפשר לתרץ הקושיה הראשונה, בהקדם דברי הגאון רבי מרדכי זאב אורנשטיין ז"ל, אב"ד לעמבערג, (מובא ב"ם התלמוד" - בהקדמת המחבר), על הפסוק (רות ב, יב) 'שלם ה' פעלך, ותהי משכורתך שלימה מעם ה' אלוקי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו'. ובמדרש (רות רבה ה) 'שלם ה' פעלך, אמר רב חסא - אשר באת לחסות תחת כנפיו, עד כאן לשון המדרש.

וכל הרואה מדרש פליאה זה תמה יקרא, והרי בדבריו של רב חסא לא נוסף מאומה על לשון הפסוק עצמו. וביאר הג"ר מרדכי זאב, על פי מה שכתב הרשב"א ז"ל בטעם ש'שכר מצוה בהאי עלמא ליכא', כי כאשר יהודי מקיים את מצוות התורה, הוא מעיד בכך על ייחוד הבורא ית'. וכיון דקיימא לן שאסור ליטול שכר על הגדת עדות, לכן לא שייך לקבל שכר גשמי על קיום המצוות.

אמנם, מבואר בשו"ע (ח"מ, סימן כ"ח), שדין זה ש'הנוטל שכר כדי להעיד פסול', זהו אך ורק באדם שכבר היה עד לאותו מעשה, שאז הוא כבר מחויב מדינא להעיד על מה שראה, אחרת הוא עובר בלאו ד'אם לא יגיד ונשא עונו'. אבל מאידך מותר לאדם לכתחילה לקבל שכר כדי ללכת למקום פלוני, ולהעיד לאחר מכן על מה שיראו עיניו שם.

ובזה יבואר המדרש במגילת רות, דהוקשה לו לרב חסא כיצד הבטיח בועז לרות 'תהי משכורתך שלמה', והרי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא. ועל כך השיב מינייה וביה 'שלם ה' פעלך - אשר באת לחסות תחת כנפיו'. כלומר שרות הגיורת - בשונה מיהודי הנוולד

לתוככי העם הנבחר, והוא משול לאדם שכבר נתחייב בעדות - הרי שהיא מעצמה באה לחסות תחת כנפיו, משולה היא לאדם הבא להעיד מרצונו הטוב, על כן יכולה הייתה לקבל את משכורתה בשלמות בהאי עלמא.

מעלה עליכם כאילו עשיתם

ויש להוסיף את דברי מרנא ה'חכם צבי' זי"ע, (מובא בספר שביל הישר אות ג', ובתפארת ציון על ויקרא רבה לה, ו) לבאר את דברי המדרש בפרשתנו (ויקרא רבה לה, ו) על הפסוק 'את מצוותי תשמרו ועשיתם אותם', אמר רב חמא ברבי חנינא, אם שמרתם את התורה, הריני מעלה עליכם כאלו אתם עשיתם אותם, ע"כ. ויש להבין כוונת המדרש, מהו 'כאילו אתם עשיתם אותם'.

ומבאר ה'חכם צבי' על פי מה שמצינו (סוטה כה) 'העוסק במצוה פטור מן המצוה', ודרשו זאת מהפסוק ובלכתך בדרך - בלכת דידך הוא דחייב, אבל בלכת דמצוה פטור. נמצא לפי זה, כי אדם ההולך לדבר מצוה, והוא פטור כאמור מקיום כל המצוות, אם חפץ הוא להחמיר על עצמו ולקיים מצוות נוספות תוך כדי הליכה, נחשב הדבר כאילו הוא עצמו 'עשה' מצוות אלו, כלומר הוא זה שחייב עצמו בהם.

ומעתה מובנים שפיר דברי המדרש, 'אם בחוקותי תלכו', רמז לאדם הצועד על אם הדרך בדרכו לקיום מצוה, וכאמור באותה שעה הוא פטור מכל המצוות. ובכל זאת, אם גם באמצע הליכתו 'את מצוותי תשמרו', מצוותי לשון רבים, אם חפץ הוא לקיים מצוות נוספות, כי אז 'ועשיתם אותם', הרי אלו נחשבות כמצוות שאתם עצמכם 'עשיתם' והתחייבתם בהם מיוזמתכם. עד כאן דברי ה'חכם צבי'.

ומדברי ה'חכם צבי' והגרמ"ז אורינשטיין יחדיו תסתיים שמעתתא, לאור דבריהם לא תיקשי ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא, מאחר והפסוק בפרשתנו 'אם בחוקותי תלכו', מדבר כאמור באדם העוסק במצוה ופטור מדינא משאר מצוות, ואשר על כן, אם גם בשעה זו מבקש הוא לקיים עוד ועוד מצוות שאינו חייב בהן, אם כך בדין הוא שייטול שכרו בעולם הזה.

שהרי אדם כזה המקיים מצוות מרצונו וחפץ ליבו בשעה שאינו מחויב בהן, אינו משול למי שראה מעשה ונתחייב להעיד ללא תמורה, אלא למי שהולך בכוונה תחילה לראות ולהעיד, וכפי שנתבאר בכהאי גוונא אין לו כל מניעה לקבל שכרו משלם, וכמו שמצינו אצל רות שכיון שבאה מרצונה לחסות תחת כנפי השכינה, לכן יכולה הייתה לקבל שכרה בעולם הזה.

(בחוקותי תשע"א, בני ברק)

סיפורים יקרים ועובדות נפלאות על הרה"ק המגיד רבי מרדכי מטשערנאביל ז"ע ליומא דהילולא כ' אייר תקצ"ז

מפי הרה"ח ר' יום טוב קראסניאנסקי שליט"א מחשובי אנ"ש ומעתיקי השמועה בחצה"ק

אולי ימצאו הנהגותיו חן בעיניי ואהפוך גם אני להיות מחסידיו".

המארח, שהיה יהודי פשוט ותמים לא ירד לסוף כוונתו של ר' חיים שכאמור היה איש נכבד, הוא לא הבין שכוונתו האמיתית שפלה ונסתרת, שמטרתו היא 'לאסוף סחורה' על הצדיק מטשערנאביל כדי שיהיה לו עוד סיפורים חדשים לדבר ולהסית נגדו, ונעתר לבקשתו.

בשעת ליל הגיע הרה"ק מטשערנאביל לביתו של היהודי ונכנס לחדרו, כשבחדר השני נמצא ר' חיים ועוקב ללא הרף אחר מעשיו. ויהי בוקר, והנה רואה הוא את הרבי נוטל ידיו ואומר 'ברכות השחר', אחר כך פנה הרבי אל הגבאי ושאלו "האם יש אנשים שרוצים להיכנס", ואמר הגבאי שאכן יהודים מחכים בחוץ ופתח הדלת.

אחר כך הייתה הפסקה והרה"ק התפלל שחרית, לאחר התפילה שאל שוב את הגבאי "האם יש אנשים שרוצים להיכנס?" ונכנסו הרבה יהודים במשך כמה שעות לעצה וברכה מפי הצדיק, כשכל אחד כמובן נותן גם דמי פדיון לרבי.

אחר כך שוב הייתה הפסקה וטעם הרבי משהו, ושוב שאל אם יש אנשים שרוצים להיכנס אליו, ושוב נפתחה הדלת ויהודים נכנסו בזה אחר זה אל הרבי, ואז עשו הפסקה לתפילת מנחה, ושוב לאחר מכן נכנסו עוד ועוד יהודים עד אמצע הלילה.

לכל אורך היום וקבלת הקהל נשמעה המילה 'כסף' שוב ושוב בחדרו של הרבי ור' חיים זה כבר מילא כרסו ב'סחורה' ובסיפורים עד בלי די להבאיש את ריחו של הרה"ק מטשערנאביל המבקש עוד ועוד כסף מיהודים.

בשעת ליל מאוחרת, לאחר שהסתיימה כמעט קבלת הקהל, שומע ר' חיים את הרבי שואל שוב את הגבאי "האם יש עוד מישהו שרוצה להיכנס?" יצא הגבאי החוצה וחזר ואמר "כן, יש כאן אישה אלמנה שרוצה להיכנס לבקש ברכה".

"תשאל אותה אם יש לה כסף" אומר הרה"ק לגבאי. ר' חיים עומד מעבר לקיר ונדהם מחדש לשמע אוזניו, מה קורה כאן? האם אין גבול? הגם מאישה אלמנה תובע הרבי רק כסף וכסף, רק כסף עומד לנגד עיניו.

ואכן האישה נכנסה אל הרה"ק ונתנה לו קוויטל ופדיון, ולאחר מכן יצאה מהחדר, וגם

ואמר בהתפעלות: "משה אמת ותורתו אמת".

הזכות לתת: כשהצדיק מבקש כסף

הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל היה מפרנס כידוע את ל"ו צדיקים נסתרים שבדורו, ולשם כך היה נוסע ומקבץ ממון מיהודים, ולפעמים אף היה דורש ותובע סכומי כסף מיהודים למטרה זו, ולעוד מטרות צדקה וחסד.

בעיר אחת התגורר יהודי נכבד ותלמיד חכם ושמו ר' חיים. ר' חיים זה לא נמנה על עדת

מי גדול יותר ממי

מספר הרה"ח רבי שמחה מנחם קרקובסקי שליט"א - נאמן בית רבוה"ק, שפעם בעת שולחנו הטהור של כ"ק מרן אדמו"ר ה"ברכת משה" זיע"א בכ' אייר לכבוד הילולת המגיד מטשערנאביל עיין והגה בספר הקדוש "ליקוטי תורה" להרה"ק רבי מרדכי המגיד מטשערנאביל זיע"א.

באותה עת נענה הרה"ח המפואר רבי יום טוב קראסניאנסקי שליט"א לפני רבינו שהיו שאמרו שהמגיד מטשערנאביל עוד היה גבוה ונשגב יותר הרבה מספרו הק'. נענה רבינו ה"ברכת משה" בזה"ל: "ווער איז דער מבין אויף רבי מאטאלי און דער מבין אויפ'ן ספר וואס קען זאגן וואס איז גרעסער"] - וכי מי הוא המבין' על הרה"ק רבי מרדכי ומי הוא המבין על הספר, שיכול לומר מה גדול יותר].

החסידים וכששמע על מנהגו של הרה"ק מטשערנאביל השתומם מאוד ולא הצליח להבין את הדבר, וכי איזו מין דרך היא לתבוע ולהוציא כסף מיהודים? עד כדי כך שבעיניו נראה הדבר כ'גזלנות'.

הוא לא שמר את תמיחתו לעצמו והחל לדבר סרה בקרב בני עירו נגד הרה"ק מטשערנאביל ולזלזל בכבודו.

באחד הימים נודע שהרה"ק מטשערנאביל עומד להגיע לעירו של ר' חיים ולהתאכסן אצל אחד מבני העיר. כששמע על כך ר' חיים ניצתה במוחו מחשבה מתוחכמת, ערמומית, הוא ניגש אל אותו יהודי שהרה"ק מתאכסן אצלו בביתו, ואמר לו בחשאי:

"ידידי היקר ברצוני לבקש ממך טובה אישית, זה מכבר נכספתי להכיר מקרוב את הליכותיו של הצדיק מטשערנאביל, וכעת שהוא מגיע לעירנו הרי זו הזדמנות פז עבורי.

"כיון ששמעתי שאתה הוא בעל האכסניה שלו, אבקש שתנקוב חור זעיר בחדר הסמוך לחדרו של הרבי, בחדר הזה אני רוצה לשהות בימי שהותו של האורח בביתך, כך אוכל לעקוב ולראות מקרוב את הנהגתו, ומי יודע,

משה אמת ותורתו אמת

אחד מחסידיו של הרה"ק רבי משה מקוברין ז"ע התפרנס ממקצוע הרוכלות, והיה מסתובב עם מרכולתו בעיירות וכפרים בסביבות העיר טשערנאביל. פעם אחת שאלו רבו, הרה"ק מקוברין, "ולרבי מאטאלע מטשערנאביל כבר נכנסת פעם?"

השיב החסיד: "יש לי רבי, ומה לי להיכנס אליו". ברם הרה"ק מקוברין לא קיבל את דבריו ושידלו להיכנס בהזדמנות הקרובה לחלות את פני הרה"ק מטשערנאביל ז"ע.

ואכן בפעם הבאה שהגיע אותו חסיד לעיר טשערנאביל נכנס להיכלו של הרה"ק מטשערנאביל ז"ע וביקש להיכנס לקודש פנימה, אך הגבאי אמר לו שהרבי לא חש בטוב כעת. אולם החסיד שחזקה עליו פקודת רבו הפציר בגבאי כי הוא מוכרח להיכנס.

עד שלבסוף אמר לו הגבאי שבכל יום יוצא הרה"ק מטשערנאביל לטייל קצת לצורך בריאותו, "אם תבוא בדיוק בשעה הזאת תוכל לראות את הצדיק ואולי אף לגשת אליו".

ואכן בשעה היעודה הגיע אותו חסיד ונעמד ליד ביתו של הרה"ק מטשערנאביל. כאשר יצא הרה"ק מביתו הבחין בו וקרא לו ושאלו מיהו ואיזה חסיד הוא, והשיב לו כי מחסידי קוברין הוא.

בשמוע זאת הרה"ק מטשערנאביל, פנה אליו ושאלו: "שמא תוכל לחזור על איזה דבר תורה ששמעת מרבך הרה"ק מקוברין?"

אמר לו החסיד מה שמע מרבו הרה"ק מקוברין על הפסוק בפרשת משפטים (שמות כג, א) "לא תשא שמע שווא אל תשת ידך עם רשע להיות עד חמס", ופירש כך: הנה כאשר היצר הרע בא להעיד לפני השי"ת על יהודי שנכשל ל"ע בעבירה, הרי הוא 'עד אחד' ואין בכוחו לחייבו ולהענישו.

אבל אם חלילה יהודי בעולם הזה מקבל לשון הרע על חברו ומאמין למה ששמע, הרי הוא מצטרף אל היצר הרע וביחד הם מועילים כ'שני עדים' לחייב את אותו אדם. וזהו שאמרה תורה 'לא תשא שמע שווא', אל תקבל לשון הרע ששמעת על חברך, בכדי שלא 'תשת ידך להיות עד חמס' - שלא תצטרף בזה לעדות יחד עם היצר הרע.

כששמע זאת הרה"ק מטשערנאביל ז"ע נענה

הגבאי הלך, כעת נשאר הרה"ק לבדו בחדר, ר' חיים עוקב בחשאי מבעד לחור ורואה שהרבי יושב ליד השולחן הגדול, לוקח כל קוויטל שקיבל במהלך היום ומניח את הכסף שקיבל עמו על הפתקא.

לאחר שסידר את כל הפתקאות והפדינות, ישב הרה"ק והתעמק במחשבותיו דקות ארוכות. והנה לפתע שומע ר' חיים קול מדבר בחדר. בתחילה אינו מבין מה מתרחש כאן, שהרי אף אדם אינו בחדר, אך הוא שומע בפירוש קול זר שמדבר בחדר, דו שיח מתנהל בחדרו של הצדיק.

"רבי" שומע הוא את הקול מדבר, "רחמו נא עליי, מענים אותי, נשמתי מתייסרת, תרחמו על נשמתי". כעת כבר הבין ר' חיים שהקול המדבר אינו מעלמא הדין, זוהי נשמה הנמצאת בחדר.

"לא אוכל לעזור לך במאומה" נשמע כעת קולו של הרה"ק משיב לנשמה, "היות ובחיים חיותך לא נתת לי פרוטה מעודך, לכן לא אוכל לעזור לך כעת".

ברגע זה הבין ר' חיים לראשונה את משמעות נתינת כסף לצדיק, מתברר כי כשיהודי נותן כסף לצדיק בחייו, אזי הצדיק יכול לעזור ולתקן את נשמתו, כי יש לו שייכות עמו. אך אם לא נתן לו בחייו פרוטה, לא יוכל לסייע לו לאחר מאה ועשרים.

הנשמה ממשיכה להתחנן ולתנות את סבלה וצער, עד שפתאום פונה אליה הרבי ואומר לה "יש לי רעיון עבורך, הנה פה בבית הקברות בעיירה קבור יהודי שנתן לי הרבה כסף לצדקה בחייו, לכי אליו והגידי לו שיוותר לך על זכות של פרוטה אחת שנתן לי, ואזי אני מוכן לעשות לך טובה".

"רבי" נשמע קולה של הנשמה בצער, "הנפטר הזה לא יאמין לי, כי בחייו היינו שנינו מסוכסכים זה עם זה, אם אגיד לו שהרבי ביקש שיוותר לי על פרוטה, הוא לא יקבל את דבריי".

"אה" נשמע קולו של הצדיק, "זאת אינה בעיה כלל, הרי פה מאחורי הקיר יושב יהודי, ר' חיים, המוכר כיהודי נאמן בעיר, לכי עמו לבית הקברות והוא יעיד שאני אמרתי לתת לך פרוטה".

המילים האחרונות העבירו צמרמורת אדירה בליבו של ר' חיים, ארכובותיו החלו לרעוד ולנקוש... מתברר שהרבי יודע היטב שהוא מסתתר מעבר לקיר, דבר לא נסתור מנגד עיניו, פחד נורא נפל עליו.

ולפתע הרגיש שכוחות נעלמים תופסים בו וסוחבים אותו אל מחוץ לחדר, גוררים אותו ברחובה של עיר ומעמידים אותו בבית הקברות, ליד קברו של היהודי ההוא שהזכיר הרבי.

לגודל חרדתו הוא שומע היטב את שיחתן של הנשמות, נשמה אחת מבקשת מרעותה - מהאיש הנטמן כאן, שתוותר לה על זכות של פרוטה אחת שנתנה להרה"ק מטשערנאביל. לאחר מכן שוב הרגיש שסוחבים אותו ומחזירים אותו לחדר עד שצנח ללא כוחות על מיטתו.

מרום פחד ואימה נפל ר' חיים למשכב וקיבל 'קדחת', חום גבוה וצמרמורת, כתוצאה מהמעמד המאויים שעבר עליו והשאיר עליו את רישומו. במשך כמה ימים שכב חולה במיטתו, כשבניתיים מתפרסם סיפורו הנורא מפה לאוזן בקרב בני העיר.

בטרם חזר המגיד מטשערנאביל לעירו, הלך לערוך 'ביקור חולים' אצל ר' חיים, בהגיעו אליו התיישב למראשותיו ואמר לו: "כתוב בתורה (דברים ו, טז) 'לא תנסו את ה' אלוהיכם', את לרבות תלמידי חכמים, כשם שאת הקב"ה אסור לנסות ולהעמיד במבחן, גם תלמידי חכמים לא צריך לנסות".

לאחר מכן הושיט לו הרה"ק את ידו, כלשון הגמרא 'הב לו ידא ואוקמיה', ומיד התאושש ר' חיים וחזר לאיתנו.

למותר לציין כי מני אז שינה ר' חיים את כל מבטו מן הקצה אל הקצה על נתינת מעות לצדיקים, הוא הבין היטב שכאשר יהודי זוכה לתת מטבע לצדיק, הריהו גומל בזה טובה גדולה לעצמו ולנשמתו בזה ובבא.

מי נשען על מי

ובעניין זה אוסיף מה שאמר לי פעם כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' ז"ע בשם אביו כ"ק מרן אדמו"ר הרשנ"ג ז"ע, על עניין נתינת כספי ה'מעמדות' שנותנים החסידים לרבי, בלשון זו:

"חסידים מיינען אז ס'הייסט מעמדות ווייל ששטעלט אוועק דעם רבי, אבער דעם אמת איז ס'שטעלט אוועק די חסידים - חסידים סבורים שקוראים למעות אלו בשם 'מעמדות' כי הם מעמידים את פרנסת בית הרבי, אך האמת היא שקוראים להם מעמדות כי הם 'מעמידים' את החסידים ברו"ג".

ובעניין זה מסופר על רביה"ק אדמו"ר רבי אלעזר מענדל ז"ע שמשמשו בקודש היה הרה"ח ר' הערש געריש ז"ל. כידוע רביה"ק הרא"מ היה גבה קומה ובעל מידות, ואילו ר' הערש היה קטן קומה, ורביה"ק היה נסמך עליו בדרך הילוכו.

פעם אחת כשראתה אמו של ר' הערש את רביה"ק נסמך על בנה, פנתה אל רביה"ק ואמרה לו "רבי, תרחמו על הבן שלי, אל נא תישענו עליו". קיבל רביה"ק את דבריה ואמר לה "ניחא, מכאן ואילך כבר לא אסמוך עצמי עליו".

לא עברו כמה ימים ואמו של ר' הערש באה במרוצה אל רביה"ק וסיפרה בדאגה שבנה נפל פתאום למשכב וביקשה שרבינו יברכו ברפואה שלימה. לאחר שבירכו רביה"ק ברפ"ש ויצאה מהחדר, נענה רביה"ק באוזני מקורביו:

"כסבורה הייתה שאני הוא הנשען על בנה, ולא ידעה שהוא זה שנשען עליי"...

קיצור שו"ע

יום שב"ק בהר בהוקתי כ"ב אייר ה'תשפ"ג

סעיף טז.

אינו מברך שהחיינו על הבטור, אלא כשהבשילו אשכולות הענבים וכן כל פרי אחר גמרו.

ג' סעיפים בכל יום
כתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

סעיף יח.

אין מברכין שהחיינו על הריח משום דמן הריח נהנית הנשמה, והנשמה היא נצחית.

סעיף יז.

נהגין שאין מברכין שהחיינו על ירקות ומיני לפתות, מפני שהן מתקיימין זמן רב על ידי שמטמינין אותן בקרקע ובחול, וגם הם מצויין, וגם אין בהם שמחה כל כך.

קול לעלוב: 02-374-30-10
בחו"ל: 1718-506-9119

לימוד הלכה יומית כתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ג' סעיפים ליום בקיצור שולחן ערוך - ניתן לשמוע בקול לעלוב

הרוצים לתרום לזיכוי הרבים להפצת 500 גליונות בסך 500 ₪

1000 גליונות בסך 1000 ₪ | 2000 גליונות בסך 2000 ₪

לתרומות חייג 052-7160388

או בנדירים פלוס ע"ש אהל מועד

ליום ההילולא של הרה"ק האדמו"ר רבי שלמה מזוועיל זיע"א - כ"ו אייר

רוח קדשם של שלושה צדיקים

יהודי יקר שעליו נאה השבח "מחסידיים ואנשי מעשה שבירושלים" עבר טרגדיה קשה, כאשר זוגתו נפטרה במיטב שנותיה.

לאחר ימי האבל שב לסדרי לימודו ותפילותיו. ידידו הקרובים סבורים היו כי עדיף שלא ישב לבדו אלא ישא אשה חדשה, כיון שלא זכה עדיין לזש"ק. הם החלו מדברים בו נכבדות והציעו לו כמה הצעות שידוך.

אחת ההצעות נראתה מתאימה יותר מכל האחרות. ידידו הטוב של האלמן היה הרה"ח רבי יוסף קורנפלד ז"ל, מחשובי חסידי בעלזא, הידוע בכינוי ר' יוסל טורנר (ע"ש עיר הולדתו טורנא שבבלגיציה, היה מקושר בל"ג לרביה"ק הברכת משה זיע"א, והתפלל רבות בבית מדרשונו "בית דוד" בירושלים), שהציע את ההצעה הלך לשאול את רבי שלמה מזוועהיל מהי חוות דעת על השידוך.

הרבי הרהר קמעא ועל אתר ענה "זו הצעה טובה והוא יכול להשתדך עמה. זה הזיווג הנכון מן השמים!"

מבחינתו של ר' יוסל טורנר הענין יכול היה להיחשב לגמור. רק לשבור צלחת וחסל. אלא שאז נעמד מולו ידידו האלמן ובפיו טענה:

"אני מעריץ גדול של הרבי מרחמסטריווקא הרה"ק רבי אברהם בערניו (בנו של הרה"ק רבי נחום ט"ש מרחמסטריווקא, מחשובי האדמו"רים בירושלים), וללא הסכמתו לא אעשה את השידוך."

"בסדר, נלך אל הרבי שלך" הסכים ר' יוסל.

שניהם נכנסו אל הרבי מרחמסטריווקא רבי אברהם דב. הוא עיין בקויטל ואמר "אני לא יכול להסכים לשידוך הזה".

שמע האלמן את דברי רבו ואמר "אם הרבי שלי אומר כך, אין לי מה לעשות ואין שידוך".

אבל ר' יוסל טורנר חפץ בטובתו של חברו ולא יכול היה לראותו נמק בבדידותו. "אתה יודע מה?" חייך בטוב לב. "יש לי פתרון לבעיה. נקיים את מאמר חז"ל "יבוא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם. אני בן בית אצל הרה"ק רבי אהרן מבעלזא. אלך לשאול אותו".

המשודך הסכים.

באותם ימים שהה הרבי הקדוש מהר"א מבעלזא בירושלים. ר' יוסל טורנר היה כאמור חסיד בעלזא מובהק, ומקורב מאד אל הרבי וכך זכה לדלת פתוחה בביתו, ויכול היה הרבה יותר מחסיד מן השורה להיכנס אל הקודש פנימה. הוא הלך אצל רבו הרבי מבעלזא, והציג לפניו את הנתונים כולם. גם לא הסתיר ממנו את ההיסטוריה של השידוך וחוות הדעת של שני הצדיקים.

"כך?" ענה הרבי מבעלזא. "לך אל הרבי ר' אברהם דב מרחמסטריווקא ותבקש ממנו בשמי שיקרא עוד פעם את הקויטל. תגיד לו שאני ביקשתי שישכים על דבר השידוך?"

לשמע תשובתו הבהירה של הרבי מבעלזא הלך ר' יוסל טורנר מיד לביתו של האדמו"ר רבי אברהם דב. הוא סיפר לו את האמת שהיה אצל הרבי מבעלזא בשאלת השידוך המדובר והרבי מבעלזא מבקש שיקרא עוד פעם את הקויטל וישכים לשידוך.

לבקשת הרבי מבעלזא קרא האדמו"ר רבי אברהם דב את הקויטל בשנית ואחר כך הסתובב

בבית כמה פעמים הלך ושוב. ראו עליו שהוא נסעה. לבסוף נענה ואמר, "אבל מה אני יכול לעשות, שאני לא יכול להסכים לשידוך הזה!"

שמע האלמן כך והתחפר בסירובו לשידוך. "קעת ברור לי שלא אוכל לעשות את השידוך הזה בשום פנים ואופן" אמר לר' יוסף.

גלגלי מוחו של ר' יוסף קורנפלד הסתובבו במהירות עצומה. "אתה יודע מה? אני הולך פעם שניה לרבי מזוועהיל רבי שלומקה. אספר לו את האמת כולה, ונראה מה הוא יגיד עכשיו".

התחלחל האלמן וניסה למונעו. "אל תעשה זאת, זה לא יפה", נזעק.

אבל ר' יוסל טורנר היה עקשן גדול. "מה שיפה ומה שלא יפה, תשאיר בשבילי... אתה צריך להקים בית בישראל ולא לשבת בודד כערער בערבה". (וזאת בזמן שר' יוסל עצמו לא זכה להקים בית בישראל לאחר שזוגתו הראשונה

שניהם נכנסו אל הרבי מרחמסטריווקא רבי אברהם דב. הוא עיין בקויטל ואמר "אני לא יכול להסכים לשידוך הזה".

נהרגה בשנות הזעם באירופה), והוא הלך תיפק ומיד לביתו של רבי שלומקה וסיפר לו את כל המעשה.

"מה עושים" שאל לבסוף באנחה.

הרבי מזוועהיל שמע אותו וחיך כשהוא שותק.

לאחר שתיקה ממושכת למדי נענה ואמר, "כולנו צודקים. אני צודק. הרבי מבעלזא צודק, וגם רבי אברהם דב צודק..."

הא כיצד?

"פשוט מאד", הסביר הרבי. "השידוך הזה הוא באמת זיווג מהשמים, כולנו מסכימים בדבר זה. אני והרבי מבעלזא, ואפילו רבי אברהם דב. דוק בלשונו שלא אמר שהיא איננה בת זוגו, אלא שאיננו יכול להסכים לשידוך הזה. מפני מה? כיון שהוא רואה שהמשודכת היא אשה קשה מאד, ועתידיים להיות לבעלה ממנה צרות איוב.

אלא מאי?

לידיך ר' פלוני עדיין אין ילדים. אשתו הראשונה מתה ערירית. אני רואה כי מן האישה הזו יהיו לו ילדים. לכן אני נוטה להסכים עם השידוך, וגם הרבי מבעלזא מסכים, כי למרות שידוך יסבול ממנה צרות גדולות, הכל כדאי, ובלבד שיזכה להקים דור ולא ימחה שמו מישראל".

סוף דבר השתכנע האלמן כי אמנם כדאי לו לסבול צרות מאשה רעה ובלבד שיהיה לו בן זכר. הוא נשאה לאשה. ואמנם, כל הצדיקים צדקו... כדבריו של האדמו"ר רבי שלמה מזוועהיל, היא היתה קשה ומררה את חייו. מאידך, לאחר שנה נולד להם בן יחיד וממנו הוקם מחדש שם ושאירת לבית אביו.

(שמעתי מהגה"ח רבי יצחק דוד רוטמן שליט"א)

למה עבר רביה"ק הברכת משה לתל אביב?

ידועים קשרי הידידות וההערצה ההדדית שהיו בין רביה"ק הברכת משה זיע"א לבין הרבי

ר' שלומקה מזוועיל זיע"א. בשנת תש"ג כאשר מצב הפרנסה בביתו של רביה"ק היה בדלי דלות עד ללא נשוא והגיע עד פת לחם ממש, הפצירו חשובי החסידים ברביה"ק שיעבור דירה לתל אביב שבאותם ימים הייתה מטרופולין חסידי גדול והתגוררו בה חסידים בעלי אמצעים, אך הרבי זיע"א שאהבת ירושלים בערה בעצמותיו לא אבה לשמוע שום דבר על עקירה מירושלים עיר חמדת לבו ומעבר לתל אביב. "אני לא מוכן לעזוב את ירושלים בשום פנים ואופן" חזר ואמר בתקיפות גדולה, וכל הדיבורים וההפצרות לא נתקבלו על לבו. כיון שראו בני המשפחה והמקורבים את פני הדברים וכי בדרך הטבע אין שום סיכוי שהרבי יסכים לעבור דירה, נתחכם מאנדהו והלך אל הרבי מהר"ש מזוועהיל לשפוך לפניו שיח ולבקש את התערבותו. כאשר שמע הרבי מזוועהיל את מצב עונוי המרוד של ידידו הרבי מלעלוב נזדעזע כל כולו ובתוך זמן קצר שיגר מסר לרביה"ק לבוא אליו. הרבי שמע כי הרבי מזוועהיל קורא לו והגיע מיד ועמד לפניו במלוא ההערצה וההכנעה. הרבי מזוועהיל לא דיבר סחור סחור אלא כיוון מיד אל הנקודה, אמר לרביה"ק כי כך המצב אינו יכול יותר להימשך וגזר עליו בגזירה דרבנן לעבור דירה לתל אביב.

וזמן קצר אחר כך עבר רביה"ק הברכת משה לתל אביב... ולא ייפלא כי כל ימיו היה אומר על עצמו איך בין א ירושלימער יען כי מירושלים מעולם לא יצא בתוך תוכו אלא מחמת קושי הפרנסה שהה בערים אחרות...

קשריו עם הרבי מזוועיל לא תמו במעבר לתל אביב ובכל הזדמנות היה בא אליו וממתיק עמו שיח סוד, ומפורסמת העובדה כי לאחר הסתלקותו של הרבי מזוועיל היה רביה"ק הברכת משה נוכח בשעת הטרהרה ובשעת מעשה עלה ריח ערב של הדסים באפו ומרוב ענוותנותו שאל את הנוכחים במקום האם גם הם מרגישים ריח של הדסים, אבל איש מלבדו לא חש בריח...

הרגשתו הטהורה של רביה"ק זיע"א עוד בילדותו

ואחריו בנו, ה"ה רביה"ק זיע"א, בימי ילדותו למד בת"ת של נכדו הרה"ק האדמו"ר רבי מרדכי מזוועהיל זצ"ל והילדים היו הולכים להיבחן בשבת אצל הרבי מהר"ש מזוועהיל ומי שידע היטב את פרקו היה מקבל 5 מילין (פרוטות). הרבי הלך פעם אחת להיבחן קיבל את 5 המילין וחזר הביתה.

לשבת הבאה לא בא להיבחן.

מדוע לא הלכת יותר? נשאל הילד על ידי בני המשפחה.

רבינו זיע"א שהיה אז ילד רך בשנים ענה בפשטות שראה את העניות הנוראה בביתו של הרבי מזוועהיל ולכן לא רצה ליטול משם עוד מעות. זה המבט של רבינו, ילד קטן - הוא המבט שניכר בו כל ימי חייו, לראות לא את מה שטוב בשבילו אלא את הזולת.

וכבר אמר מי שאמר כי לרבי שלמה מזוועהיל עצמו לא היה מי שיגזור עליו לעבור דירה לתל אביב ולכן הוא כן נשאר בירושלים למרות עניותו המרודה...

הרב אהרן גלבשטיין

הרה"ק רבי מרדכי שרגא פייבוש מהוסיאטין זי"ע כ"ב אייר תרנ"ד

לידתו בקודש

זמן מה לפני לידתו של רבינו [הרה"ק רבי מרדכי פייבוש מהוסיאטין] זי"ע, התבטא אביו הקדוש רבינו מריזין זי"ע, כי יכול הוא להוריד לעולם נשמה, שכמותה לא היתה כאן זה אלפיים שנה, אך אצטרך לקבל על עצמי יסורים על מנת שאזכה לכך. ומסופר, שרבינו מריזין התייעף על זה עם אמו הרבנית הצדיקת והמפורסמת מרת חוה'לי ע"ה, והיא ענתה לו: "וואס מאכט מען דען נישט פאר קינדער". ואמנם לאחר זמן מה נולד רבינו זי"ע (כ' אייר תקצ"ה), ובהיות רבינו ילד פעוט כבן ניקלואיי ימ"ש וזכרו קיסר רוסיא, והושלך לבית האסורים שבקייב למשך כ"ב חודש.

שמו בקרבו - מרדכי - ניתן לו על פי אביו על שם דודו זקינו הקדוש רבי ר' מרדכי מטשערנוביל זי"ע, ואעפ"י שרבי ר' מרדכי עדיין היה אז בין החיים (כי נסתלק בתקצ"ז), אך אביו רבינו מריזין זי"ע אמר: שדודו זקינו ר' מאטיל, אחוזו בשרעפי מעלה ובעולמות העליונים, ולא נמצא בזה העולם בין דרי מטה זה חמש עשרה שנה. ומפליא הדבר להזכיר, שרבינו נולד בל"ה לעומר תקצ"ה, ובדיוק לאחר שנתיים ימים, ל"ה בעומר תקצ"ז נסתלק דודו זקינו רבי ר' מרדכי מטשערנוביל, אשר שמו נקשר בשמו.

נר ישראל

הפציץ אסורים

החסיד הישיש רבי ברוך ברזל מצפת ע"ה שמע מחסיד זקן מספר: בהיות רבינו [הרה"ק רבי מרדכי פייבוש מהוסיאטין] זי"ע עוד ילד קטן, ראוהו פעם מסתובב בחצר הקודש ובוכה, ובו בזמן היה אחוז בייגעל בידו. ניגש אליו אחד מן החסידים ושאלו: ילד יקירי למה אתה בוכה, וענה הילד: רעב אנכי והנני רוצה לאכול, שאלו החסיד הלוא יש לך בייגעל בידך ולמה לא תאכלהו, וענה הילד: "דער טאטע האט אבער געזאגט, אז מ'ווייל טאר מען ניט" (מכתבי חסידים).

נר ישראל

היה שרוי תמיד בדביקות

כ"ק חותני זקני [הרה"ק רבי מרדכי פייבוש מהוסיאטין] זצ"ל לא היה מנהגו לשוחח בשבתו אל השולחן, לא היה יכול להפסיק את דביקותו אף רגע מפני שהיה במדרגה גדולה, המעבר מן המחשבה אל עולם הדיבור היא בחינת ירידה, בחינת וירד משה מן ההר אל העם, הוא - חותני זקני זצוק"ל - היה תמיד מרחף במרומיו.

בשנים הראשונות לעלותו על כסאו בהיותו עוד בסטריסוב היה מדבר בימי החנוכה אחר הדלקת הנרות, את שיחתו האחרונה סיים

בסיפור הזה: לרבי וועלוול זיטומיר [הרה"ק בעל 'אור המאיר' מ'זיטאמיר זי"ע] היתה אכסניה, בכל יום בבוקר היה פותחו, ולפנות ערב היה מקבל את פני האורחים אשר באו במשך היום, לאשר ישר בעיניו נתן מקום ללון, ואלה אשר לא מצאו חן בעיניו שלח. אחר שנים מספר שינה את מנהגו זה, השער נשאר סגור מעתה, ורבי וועלוול הכניס אל מלונו רק אותם האורחים אשר מצאו חן בעיניו, ואשר לא חפץ בהם נשאר עומדים בחוץ. זאת היתה השיחה החסידית האחרונה, ומני אז לא השמיע לא דברי תורה לא דברי מוסר ולא דברי חסידות.

אהלי יעקב [להרה"ק רבי יעקב מהוסיאטין זי"ע חתן הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זי"ע]

מחזה נורא שראה בו הדברי שמואל מסלונים

שמעתי מהגה"צ רבי משה קליערס זצ"ל ששמע ממן מהר"ש [הרה"ק ה'דברי שמואל מסלונים] זי"ע שפעם אחת היה אצל הרה"ק [רבי מרדכי פייבוש] מהוסיאטין זי"ע בליל הסדר. ולפני שנכנס הרה"ק לעריכת הסדר ראה שהגבאים מתווכחים ביניהם אודות עריכת הכלים שעל השולחן איך ובאיזה סדר להניחם ולסדרם וכו', שהיו כלי כסף וכלי זהב ממינים שונים. וחשב בדעתו האם היה שוה לו להטריח את עצמו לבוא לכאן ולראות איך הגבאים מתווכחים ביניהם. תוך כדי הוויכוח הושלך הס לסימן שהרה"ק עומד להיכנס לעריכת הסדר, ותיכף נהיה שקט ונפל פחד על כל הנמצאים בבית הרה"ק.

כשנכנס הרה"ק התיישב אצל השולחן ואחז את קצה השולחן ומרוב התרגשות מקדושת הלילה רעד כל גופו, וכל הכלים שעל השולחן נפלו לארץ. וחשב בדעתו אז פאר דעם אליין צו זעהן דעם מחזה האט שוין אלעס געלוינט [שבשביל זה לבד לראות המחזה הזה שהיה מחזה נורא, היתה שוה כל טירחא שבעולם].

מזקנים אתבונן

גדולי ישראל מתפעלים מגאונותו בתורה

סיפר לי הרה"ג ר' חיים ברוך פינק, ששמע מהגאון ר' אהרן יהודא ווילנער זצ"ל, שפעם אחת נתקשה הגאון מהרש"ם מברעזשאן זצ"ל באיזה שאלה, ושמע שהגאון ר' יעקילא מהרימלוב זצ"ל הוא בהוסיאטין אצל רבו הרה"ק ר' מרדכי שרגא זצ"ל, ונסע אליו הגאון מברעזשאן להוסיאטין לדבר עמו אודות השאלה הנ"ל, והגאון ר' יעקילא היה גם כן מתקשה בהענין, אמר להגאון מברעזשאן, ניכנס אל הרבי [לאמיר אריינגיין צום רבי].

נכנסו והציע הגאון ר' יעקילא את השאלה לפני הרה"ק מהוסיאטין, הוריד הרה"ק תוספתא (מארון הספרים) והראה להכוכב מיעקב ששם

מבואר פתרון להשאלה. כשיצאו מחדר הרה"ק מהוסיאטין, והמהרש"ם הסתכל בתמהון על הגאון ר' יעקילא, אמר לו ר' יעקילא, בעולם אין ידוע גדול גאונותו של הרבי [די וועלט ווייסט נישט וואס פאר א גאון דער רבי איז].

שיח זקנים (חלק ד')

ובמורא גדול

שמעתי מחסיד אחד, שאצל הרה"ק [רבי מרדכי פייבוש] מהוסיאטין זצ"ל היו מרגישים את היראה, וכל מי שראה אותו נפל עליו אימה ופחד. פעם אחת בא איש אחד מרמי המעלה והיה לבוש בגדי פקיד עליון ורצה ליכנס אל הרה"ק, ונכנס הגבאי וסיפר להרב כי איש כזה מבקש רשות ליכנס ויאמר הרב יכנס, וכשבא לפניו כיבד אותו הרב בישיבה, ולא רצה, רק עמד ורעד, והניח לפניו פתקא שהגבאי כתב לו.

וכשגמר הרב לקרא אמר: נו! ויספר לו שבזמן שאביו הק' [הרה"ק מרוזין] ברח מרוסיא לגאליציא והממשלה מרוסיא דרשה להחזירו לרוסיא עשיתי לו הרבה טובות והרבה מכתבים מממשלת רוסיא לא מסרתי לממשלת הקיר"ה, כי הייתי אז קונסול, וכל המכתבים באו אלי, ואח"כ כאשר נגמר דינו ליתן לו את האזרחות של ממשלת הקיר"ה, ונשאר יושב על מקומו בסדיגורא בשלום, נכנסתי אליו וסיפרתי לו מכל הטובות שעשיתי עמו, ויברך אותי בברכה, וב"ה ברכתו נתקיימה בי, ויאמר הרב: נו! ויאמר לו, הנה יש לי עסקים עם המלך והשרים הגדולים, ולא פעם אחת אני מטייל עם הקיסר, ולא הרגשתי שום פחד, ועכשיו כל אברים שלי רועדים מראיית פני הרב, ואיני יודע מדוע, ויאמר לו הרב: נו! מה אתם רוצים, ויאמר השר הנני רוצה שהרב יברך אותי, ויאמר הרה"ק הנני מברך אתכם שברכות אבי הק' יתקיימו בכם הלאה, ויצא ממנו בפחד גדול.

סיפורי נפלאות מגדולי ישראל

נסיעתו של 'הכוכב מיעקב' לרבו מהוסיאטין כדי לפרוק את קושיותיו

סיפר לי הרה"ג ר' דוד מאיר ווייס (שליט"א) ז"ל ששמע מהרה"ח ר' מרדכי צעהנווירט, ששמע מהגאון מטשעביץ זצ"ל, שפעם אמרו הלומדים בהרימלוב לאביו הגאון ר' יעקלי זצ"ל בעל כוכב מיעקב, מילא, אנו, כשיש לנו איזה קושיא, הולכים אנו להרב והוא עונה לנו, אבל מה עושה הרב כשקשה לו איזה דבר. אמר להם הגאון ר' יעקלי, כשקשה לי איזה דבר, הריני לוקח את הטילעפ ואני נוסע להוסיאטין [להרה"ק רבי מרדכי שרגא זצ"ל], ועוד טרם הכנסי אל הרבי, כבר יש לי התירוץ.

שיח זקנים (חלק י')

פרשת בהר בחוקות

פרשת בהר

וְכִי תִמְכְּרוּ מִמֶּכֶר לְעַמִּיתְךָ אוֹ קָנָה מִיַּד עַמִּיתְךָ וְגו' (כה, יד)

עסק משא ומתן הוא גם כן עבודה ותורה, כי כמה דינים יש על זה, ואמר הרב **הבעל שם טוב** עליו השלום נשמתו בגנזי מרומים, כי אם האדם הלומד את התורה לשם הבורא ברוך הוא, למשל אם לומד המשנה (ב"מ דף ק.) המחליף פרה בחמור, הוא חשוב מאוד לפני הבורא ברוך הוא, כל שכן אם עושה הדבר ומחליף פרה בחמור, ומנהיג עצמו בזה על פי התורה, וודאי יותר חשוב עבודה מעולה, כי בכל דבר שיש בעולם הכל לא בראו אלא לכבודו, וכל דבר קטן וגדול אינו מתנהג כי אם על פי התורה, אם לא באומות שמתנהגים על ידי מזלות, ומכל דבר יכול לעבוד את ה', ולהכיר נפלאות הבורא ברוך הוא, ושכל העליון ישיג מתוכו, וגם כן בפשוט, אם מתנהג על פי התורה, דהיינו איפה צדק ומדה צדק ומאזני צדק, הוא גם כן מקיים מצוה, ואמרו ז"ל (קדושין לט:) ישב ולא עבר עבירה וכו', ואם כן כשמתנהג כן, אזי הוא עוסק בתורה תמיד, אפילו בשעה שעוסק בסחורה (מאור עינים למסכת שבת ד"ה נשאת ונתת באמונה, וכ"ה בספר ליקוטי מוהר"ן סוף חלק א' ע"ש).

ספר בעל שם טוב על התורה

וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אִישׁ אֶת עַמִּיתוֹ וְיִירֹאתְךָ מֵאֲלֹקֶיךָ (כה, יז)

הרב הקדוש רבי **אריה לייב הסבא משפאלע** זי"ע בהיותו אצל הרב הקדוש ר' **ברוך ממעזיבז** זי"ע, ראה שם את הרב הקדוש ר' **משה צבי ז"ל מסאווראן** עוד בהיותו בימי חורפו והתחיל להבריק אור המאיר הזה והתפלל בהתלהבות גדולה כדרכו. ואמר לו ההוא סבא קדישא משפאלע להרב הקדוש ר' משה צבי מסאווראן, אברך דע לך כי כתיב בתורה הקדושה (ויקרא כה, יז) **לא תונו איש את עמיתו ויראת מאלקיך**. היינו גם עם היראת אלקים תראה כי לא תונו איש את עמיתו רק אם אתה ירא מה' תראה שיהיה יראת שמים באמת, ולא למען להונות את הבריות.

ואמר הה"ק מסאווראן ז"ל כי בכל פעם שנזכר בדבריו של ההוא סבא קדישא היה מוסיף בעבודת ד' באמת על ידי זה, ודברי פי חכם חן. אמר המאסף (ר' חיים ליברזון זצ"ל) שמעתי מאדוני אבי (רבי ישעי' ליברזון) ז"ל אשר הרב הקדוש ר' ברוך אמר: לו היה לי מנין תלמידים כמו תלמידי ר' משה צבי מסאווראן היו בנקל להביא משיח.

ארץ החיים

וְכִי תֵאמְרוּ מַה נֹּאכַל בְּשָׂנְהָ הַשְּׂבִיעֵת וְגו' וְצִוִּיתִי אֶת בְּרַכְתֵּי וְגו' (כה, כ-כא)

סיפר הרב ר' בן ציון אוסטראווער זצ"ל ששמע מהגה"ק מרן **החידושי הרי"מ [מגור]** זצוקלה"ה שאמר בשם הגה"ק **הרבי ר' זושא [מאניפולי]** זצוקלה"ה לפרש פסוק זה, שבאמת אם לא יאמרו כן היה תבואה הרבה

הכל מודים בעצרת דבעינן לכם והיינו כיון שקבלו התורה וכשיש תורה בעינן לכם כנ"ל וזהו **והשיג לכם** היינו פרנסה וממילא תשיגו התורה בנקל וקל להבין.

דגל מחנה אפרים

וְרָדְפוּ מִכֶּם חַמְשָׁה מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם רִבְבָה (כו, ח) פירש רש"י: **אינו דומה מועטין העושין את התורה למרובין.**

מעודי קשה לי דברי ר' יוסי בשבת (ק"ח:) יהי חלקי מאוכלי ג' סעודות בשבת, למה לא קיים ר' יוסי ג' סעודות, ואם קיים למה ח"ו ימעטו חלקו, [אלא] שר' יוסי היה טרוד בגירסיה תמיד, ולא היה יכול לאכול עם המרובין המקיימים יחד ג' סעודות שיש להם מקום גדול בשמים, כדאיתא בזוהר הקדוש שיש היכל שמכניסים לשם כל השלחנות הערוכים על שבת קודש ומלאכי השרת מברכים אותם, אף שאנו מאמינים שסעודת ר' יוסי ביחידות היתה חביבה בשמים יותר מכל הנ"ל, כן דרך הצדיקים להשפיל עצמו ועבודתו ולייקר עבודת ישראל אין שיעור, כמו ששמעתי מחסיד ישיש ששמע מפי **הרבי ר' בונם ז"ל מפשיסחא** כמה אני מקנא הקצב שעובד כל ערב שבת קודש לחלק בשר לכבוד שבת קודש וערעב מתייגע מבית לבית לגבות המגיע עד ששומע קול שמקבלים שבת קודש בבית הכנסת רץ בכל כוחו לקבל שבת קודש וממהר לביתו לקדש ולאכול אז אומר גילויבט השי"ת שנתן לנו השבת למונחה, שהוא אויס מענטש מעבודה שביום ועתה תהלה לא-ל הרחוב לו, סיים הרבי ז"ל הלואי שאטעום טעם שבת קודש כקצב הנ"ל, עד כאן שמעתי, אנו יודעים שרבי כזה אשר זקיני (הרה"ק **החידושי הרי"ם מגור**) ז"ל כיתת רגליו אליו כמה פעמים בשנה ובמסירות נפש, בלי ספק הרגיש אור גדול בשבת קודש יותר מהמוני הנ"ל, מכל מקום חשק לטעום שבת קודש של הפחות, כן ר' יוסי חשק לטעום טעם שבת קודש מהמקיימי שלש סעודות שזהו עיקר רכושם והם מרובים העושים המצוה.

שפתי צדיק

וְאִם הִמְרֵי יִמְרְנוּ וְהָיָה הוּא וְתִמְנָרְתוּ יְהִי קִדְשׁ (כו, לג)

בשם הרה"צ הקדוש וכו' מוהר"ר **ישעיה מפשעזבארא** זצלה"ה: **ואם המר ימירנו והיה הוא ותמורתו יהיה קדש**. בעת שאדם עולה לגדולה אם לא ישתנה בדעתו והוא בענוותנותו כמקדם זהו סימן שגדולתו הוא לרצון לפני השי"ת. וזהו ואם **המר ימירנו** אותיות הרם ירימנו, פירוש שאם יתרומם אדם ויעלה לגדולה, **והיה הוא**, היינו שיהיה כהויתו ולא ישתנה בדעתו רק יהיה בענוותנותו כמקדם, **ותמורתו** אותיות ותרומתו, זהו סימן שההתרוממות שלו יהיה קדש, לרצון לפני השי"ת.

עטרה לראש צדיק (ליקוטים)

ושובע בעולם בשנה הז' גם בלי שום ציווי מאת ה' יתברך על הברכה, אולם אם תאמרו מה נאכל וכו' אזי בהכרח לצוות את ברכתי וכו'. וסיים הגה"ק מרן בעל החידושי הרי"מ זצוקלה"ה בזה הלשון: **הנה העולם אומרים על הרבי ר' זושא זצ"ל שלא היה למדן, ובאמת לא כן הוא מוכח מדברי תורה הזה, שמשמע ומוכח מתורה הזה שהיה גאון, עכלה"ק.**

שיח שרפי קודש (ועיין בנועם אלימלך)

אֲחֵרֵי נִמְכַר גְּאֻלָּה תְּהִיָּה לוֹ (כה, מח)

בדרשתו בפרשת בהר שנת תרצ"ז בעת ששבת בעיר שאמלויא דרוש דרש רבינו [אדמו"ר רבי **יואל מסאטמאר** זצ"ל] דרוש בהלכה פלפול עצום בענין בתי ערי חומה וכמעט שלא דרש בדברי אגדה רק בסיום הדרשה אמר על הפסוק **אחרי נמכר גאולה תהיה לו** והתמרמר על אריכת הגלות בעוה"ר ופרץ בבכי גדול שנתעוררו מזה כל הקהל בהתעוררות והזכיר דברי קדושת זקיני הייטב פנים מה שאומרים בסליחות לערב ר"ה אם סררו כפרה מרוב עתים וימים שזה לימוד זכות על כלל ישראל שמה שחוטאין זה רק מתוקף אריכות הגלות בין העמים שזה גורם שמתערבין בגויים וילמדו מעשיהם וע"כ מתרחקים מה' נמצא שאריכות הגלות הוא לימוד זכות עלינו והוא מליצה ישרה שנוכח להתקרב ולהגאל בב"א. ובה פירש רבינו [האדמו"ר מהר"י מסאטמר זצ"ל] אחרי נמכר כי אחרי מופלג הוא כפירוש רש"י פרשת ראה וזה כוונת הכתוב **אחרי** מאחר שסבלו ישראל מאורך הגלות כבר הגיע הזמן להיגאל בגאולה קרובה בב"א.

מושיען של ישראל

פרשת בחוקות

אִם בְּחֻקֵּי תִלְכּוּ (כו, ג)

ופירש רש"י: **כשהוא אומר ואת מצותי תשמרו הרי קיום המצות אמור ומה אני מקיים אם בחקותי תלכו שתהיו עמלים בתורה.**

אולי המכוון ברש"י ז"ל עפ"י דברי התוספתא (פרה פ"ד מ"ד, ע"ש) אדם שלומד תורה ואינו עמל בה דומה לזורע ואינו קוצר, היינו כי העמל והיגיעה בתורה גורם לקיום התורה, ושתצמיח פריה בעתה ויקצרה, שיזכה האדם ממנה למדות טובות, שזה ענין הקצירה מפרי התורה, ועל ידי אתערותא דלתתא בעמל התורה, שעל ידו הוא זוכה לקצירה בתורה, זוכה לגרום שפע וברכה מלעילא, ושיתנו השמים גשמים בעתם, ושיצמחו הפירות, והתבואות יתבשלו היטב, ויזכו לקצירה ברב ברכה, וכמבואר בהפסוק כאן. (כת"ק).

ישמח ישראל

וְהַשִּׁיג לָכֶם (כו, ה)

עוד ירמוז על דרך (אבות פ"ג, משנה כ"א) אם אין קמח אין תורה וכו'. נמצא כשיש תורה יש קמח היינו פרנסה, וזה יש לפרש הרמז (פסחים ס"ח:)

נערך ע"י הרה"ג אהרן מרדכי גרין שליט"א – רב ומו"צ בקהילתנו

א. פתיחת שקית חלב.

לכתחילה נכון לפתוח השקית בערב שבת, ואם שכח לפתחו מערב שבת, דעת הגרש"ז אויערבאך, דמותר לפתחו בשבת, אך לא יכוין לעשות פתח יפה, וגם יזהר לעשות פתח קטן שיהא ראוי רק להוציא. [שש"כ פ"ט הע' יא, לדעת הגר"י פישר בשו"ת אבן ישראל ח"ז ס"ז, כיון שזורקים את השקית מיד לאחר שנגמר החלב, אין שום איסור בפתיחתו, מאידך לדעת המנחת יצחק צריך לפתחו דווקא בערב שבת, וכן מורה הגר"מ סירוטה, והגר"ש אלישיב היה מורה למי ששכח לפתחו בערב שבת, לפתחו בשינוי, הו"ד בוישמע משה ח"ב עקכ"ב].

ב. שקית שתיה [טרופית].

מותר לנקב שקית שתיה [טרופית] כדי לשתות ממנה, וכן לנעוץ בו קש כדי לשתות בו, ואולי פתיחתם קל משקית חלב, כיון שהרגילות לשתותו תיכף לגמרי ולהשליכו לאשפה, וממילא לא הוי בגדר כלי. [ארחות שבת פ"ב ס"ח].

ג. פחיות שתיה.

פחיות שתיה שפתיחתם על ידי משיכת לשונית, ונעשה פתח נאה, לדעת הגר"ש אלישיב יש בפתיחתם משום איסור מחתך, ודעת הגרש"ז אויערבאך להתיר. [ארחות שבת פ"א סמ"ג, ונימוקו הובא במנחת שלמה ח"ב ס"ב, דאיסור מחתך שייך דווקא כשמתכוין לחתוך לפי המדה, מה שאין כן בפחיות שאין כוונתן דווקא לחיתוך זה, דלא משנה עבורו גודל הפתח שיצרו בבית חרושת, ומה שפותרו

שם אינו אלא משום דקל יותר לפתיחה, ולא אסרו משום עשיית נקב, דאינם נחשבים כלי כיון שמשליכים אותם תיכף בגמר שימושם].

ד. לנקב פחית גדולה רב שימושית, [תרכיז תפוחים].

אסור לעשות נקב בפחית גדולה רב שימושית, משום איסור עשיית נקב בכלי. [שש"כ שם ס"ה, ובדיעבד ינקב הפחית מב' צדדיו, ויעביר את התרכיז לכלי אחר].

ה. לנקב פיטמת בקבוקי תינוקות.

אסור לעשות נקב בפיטמת בקבוק תינוקות, משום איסור עשיית נקב בכלי ומתקן מנא, ומטעם זה אסור גם כן להרחיב הנקב שקיים כבר. [שש"כ שם ס"ז].

ו. פתיחת מארז סוכר.

א. שקיות קטנות של סוכר שרגילים לרוקנם מיד בפתיחתם, דעת הגרש"ז אויערבאך [שש"כ שם ס"ד] שמותר לפתחם אפילו במקום המיוחד לכך, אך יזהר שלא למחוק אותיות וציורים.

ב. בשקיות סוכר הגדולות העשויות מנייר, נכון יותר שלא יפתח הנייר במקום ההדבקה כדרך שפתחו בימות החול, אלא יעשה קרע בשקית כדי להוציא הסוכר הצריך לו. [ארחות שבת שם ס"ד, לחוש לשיטת השו"ע הרב בגדר קורע].

ז. פתיחת בקבוקי שתיה.

א. פקק כתר המולבש על בקבוקי בירה, דינו כמגופה שעל פי החבית, ומותר לפתחם בשבת גם בעזרת פתחן.

ב. מכסה קופסאות ריבה וגפילטע פיש, גם בכלל מגופה של חבית ומותר לפתחם בשבת. [חזו"א סנ"א סק"א. שש"כ שם ס"כ].

ג. פקק שעם התקוע ומשמש פקק לבקבוקי יין, דינו גם כן כמגופה שעל פי החבית, ומותר לפתחם בשבת אפילו בעזרת מחלץ המיועד לכך. [שש"כ שם].

ד. פקק בקבוק העשוי מפח, לדעת הגרש"ז אויערבאך אסור לפתחו דבפתיחתו נעשה כלי חדש הראוי לשימוש, ולכן אם שכח לפתחו בערב שבת, ינקב הפקק באופן שלא יהיה ראוי עוד לשימוש, ושוב יהא מותר לפתחו. [שש"כ שם ס"ז]. ולדעת הגר"י פישר [אבן ישראל ח"ב ס"ד] מותר לפתחו, דכלי גרוע הוא ואינו בגדר כלי.

ה. פקק בקבוק העשוי מפלסטיק, לדעת הגרש"ז אויערבאך מותר לפתחו דכבר היה בגדר כלי קודם שהולבש על הבקבוק, ולדעת הגר"ש אלישיב אסור לפתחו. [ארחות שבת שם ס"ח].

ו. כיסוי הניילון שדבוק על גבי הפקקים דינו כעור שעל פי החבית, ומותר לקורעו בשבת, אך יזהר שלא ימחוק אותיות וציורים. [שם סכ"א].

ז. הסרת חוט פלסטיק במכסה קופסאות מיוזו וכיוצא בזה, וכן טבעת פלסטיק הנמצאת בבקבוקי שמן שצריך למשכה ולקורעה כדי להשתמש בשמן, דינם כפקק בקבוק העשוי מפלסטיק דנחלקו גדולי הפוסקים אם מותר לפתחם בשבת. [שם ס"כ].

הרה"ג רבי יהודה קוק שליט"א

מח"ס "נופת צופים" וראש כולל "זכרון חיי"

באהל הדף

עיון בסוגיה הנלמדת בדף היומי

אם הנשים יוצאות למלחמה

דס"ל דמש"כ וכלה מחופתה היינו ממש יציאה למלחמה ולא רק לבשל, דאל"כ שפיר י"ל כהחינוך דלא להם לעשות "המלחמה", וע"כ דלא ס"ל כהרש"ש ודעימיה. ולפי"ז עדיין יל"ע מרפ"ק דקידושין שם.

וכן יעוי' ב"משך חכמה" בס"פ בשלח על ההפטרה שכ' מנשים באוהל תבורך וגו' שכ' וז"ל, אבל יעל במלחמות מצוה גם נשים מצוות כמבואר בסוף סוטה "אפי' חתן מחדרו וכלה מחופתה", ולכן נקראת עבירה לשמה, ודו"ק. עכ"ל הג"ר מאיר שמחה הכהן זצ"ל יעו"ש. וא"כ מבואר דס"ל בפשיטות בזה כוותיה דהג"ר יוסף באבד זצ"ל בעל המנ"ח, ודלא כהרש"ש והרדב"ז והתפא"י.

ולפי"ד עדיין יל"ע מרפ"ק הנ"ל, ודו"ק. וצ"ל דכיון דרק במלחמת מצוה ה"ה "מצות להלחם" ולא במלחמת "רשות", ע"כ לא שכיח שיצאו למלחמה, וזהו שכ' דאשה אין דרכה לצאת למלחמה מדאינו שכיח עכ"פ, ולא שאינם שייכות בזה כלל, ולק"מ.

מים ומזון לבעליהן, וכן המנהג היום בערביות, עכ"ל יעו"ש.

וא"כ בת"ב ס"ל כהרש"ש, אך בת"א ס"ל דאף "מים ומזון" וכיו"ב לא הוזקו לדאוג לגברים ובעליהם כ"א חל על הגברים ג"כ. וכן יעוי' הכא בתפא"י ב"יכין" (אות נב') שכ' דאע"פ דאשה לאו בת מלחמה היא, מ"מ יוצאת ה"כלה" לספק מזון ולתקן הדרכים וכו', עכ"ד ע"ש. והוא כש"כ הרש"ש והרדב"ז.

וכן יעוי' בחינוך (סוף מצוה תרג') שכ' וז"ל, ונוהגת מצוה זו [שלא לשכוח מעשה עמלק] בכל מקום ובכל זמן, בזכרים כי להם לעשות מלחמה ונקמת האויב, ולא לנשים, עכ"ל. והוא כדס"ל לרש"ש ולרדב"ז דהמלחמה בפועל אינה נעשית ע"י נשים.

ב. אולם יעו"ש במנ"ח (אות ג') שכ' וז"ל, ומש"כ כי להם לעשות המלחמה ולא לנשים, באמת מלחמת מצוה הכל יוצאין אפי' כלה מחופתה כמבואר בסוטה (מד:): וברמב"ם בפ"ז דמלכים ה"ד וכו', עכ"ל יעו"ש. וא"כ מבואר

ספ"ח דף מד: במשנה בד"א במלחמות הרשות אבל במלחמות מצוה הכל יוצאין אפי' חתן מחדרו וכלה מחופתה.

א. אולם יל"ע לפי"ז בדכ' ברפ"ק דקידושין (ב:): דדרכו של איש לעשות מלחמה ואין דרכה של אשה לעשות מלחמה ע"ש. והא מבואר הכא דאף נשים יוצאות למלחמה, ויל"ע.

וכבר עמדו ע"ז רבותינו האחרונים, דיעוי' ברש"ש שכ' וז"ל, וכלה מחופתה, משמע דגם נשים יוצאות למלחמה, וחיידוש הוא. ואולי אינן יוצאות אלא לבשל ולאפות וכדומה לצורך הגברים אנשי המלחמה, עכ"ל יעו"ש. והיינו שנתקשה בזה מסברא ואף בלי הגמ' ברפ"ק הנ"ל. וכן יעוי' ברדב"ז ברמב"ם בפ"ז דמלכים ה"ד שכ' וז"ל, בד"א וכו', אלא דקשה וכי דרך הנשים לעשות מלחמה דקתני "וכלה מחופתה", והא כ' כל כבודה בת מלך פנימה". וי"ל דה"ק כיון דחתן יוצא מחדרו ע"כ דכלה יוצאה מחופתה שאינה נוהגת ימי "חופה". ואפשר דבמלחמת מצוה הנשים מספקות

גדול כיום שברנו

קול נהי ארימה, איך שבת משוש וערבה שמוחה, בעיניים דומעות ובלב דואב וכאוב מבכים אנו מרה את פטירתו בדמי ימיו של האברך החשוב חוטר פאר מגזע אראלים ותרשישים, צהלתו על פניו, בתורת ה' חשקו, וגמילות חסדים היתה חיותו, רבות בשנים זכה לצקת מים על ידי של כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א מתוך התקשרות ודביקות נפלאה, וזכה ממנו לקרבה וחביה יתירים בכל ל"נ, גם בכור ההיתוך אשר הזדכך בייסורים קשים ומרים לא פסקה צהלתו מעל פניו, אמרי שפר שגורים על פיו להחיות בהם נפש כל חי, בעל מידות נאצלות

הרה"ח ר' שרגא פייבל דנציגר זצ"ל

בן אחר בן להאי קדושי עליון הרה"ק רבי שרגא פייבל מנציצא, הרה"ק רבי לוי יצחק מבראדיטשוב, תשל"ה הקדוש, ובעל החיי אדם זיע"א

כוס תנחומין

ומשגרים אנו נטפי דמע ותנחומים לאלמנתו שתחי'

שעמדה לימינו במסירות נפלאה בכל עת

לאביו ידידנו הדגול לו יאה כל תהילה, ירא ושלם, תורת חן וחסד על לשונו, גומל חסד בגופו וכל נפשו

הרה"ג ר' משה מרדכי שליט"א

ולבנו היקר יניק וחכים טובא עדין לגדולות בתורת ה' היגה יומם וליילה

הבה"ח שמואל צבי הי"ו

מחשובי חבורת הבחורים ומבכירי מפעל התורה "חביבותא דרבי שמעון" ולאחייו ידידנו הדגול מקים עולה של תורה וחסד בעוז ותעצמות

הרה"ח ר' אברהם שליט"א

ולכל המשפחה החשובה והרוממה

המקום ירפא את שברכם הגדול וינחמכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד ותחזינה עינינו בהקיצו ורננו שכני עפר בבא לציון גוא"צ בב"א

יושבים שבעה ברחוב הרב הירש 16 ב"ב עד יום ראשון בבוקר

ברכת מול טוב תמה ולתגבית

כסא דברכתא נשגר נא בזאת לכבוד ידידנו הנכבד והמפואר, האי גברא יקרא, העושה חסד לאלפים, מאשפות ירים אביון, מטיבי נפש שוקקה ונפש רעבה מלא טוב, טוב ומיטיב עם הבריות, טוב ליבו ונפשו מי ימלא, טוב עין הוא יבורך, איש החסד רוב המעש, שם לילות כימים למוען קהילתו, בפרט בהכנסת אורחים באש"ל מלא במסירות ובנאמנות שלא ע"מ לקבל פרס, שמו מפארים בעדת הקודש ובכל רחבי עיר רבתי עם - עיר ואם בישראל - בית שמש יצ"ו

הרה"ח ר' אברהם קאפ שליט"א יו"ר עזרת אחים ולאביו ידידנו הנכבד

הרה"ח המפואר ר' יעקב אשר שליט"א מחשובי ומפארי אנ"ש

לדגל שמחת הולדת הנכדה הניגה בת אצל חתנו ידידנו הנכבד האברך החשוב הר"ח אליהו הי"ו

בן ידידנו הנכבד, האי גברא יקרא יקר שבערכין מוכתר בכל מידה נכונה, יראת ה' היא אוצרו, טוב ומיטיב עם הבריות, אוהב תורה ולומדיה

הרה"ח ר' משה ליכטמן שליט"א יה"ד שיזכרו לרוות ממנה ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא שמחת הקידושתא רבה בשב"ק בביהמ"ד ביאלא רח' חזון איש 37 בית שמש

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' צבי ז"ל בן הרה"ח רבי מרדכי ז"ל כ"ג אייר תש"מ ת.נ.צ.ב.ה. נדבת ידידנו הנכבד האי גברא יקרא שמו הטוב הולך לפניו יראת ה' היא אוצרו, יושב באהלה של תורה מחשובי אנ"ש משה גרין שליט"א הרה"ח המפואר ר'

גם אני קבלתי ע"ע כהוראת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א: להמשיך להוסיף וכויות ולברך 'ברכת המזון מתוך הסידור' ישיועת הבל"ה והפרט

תזכורת! כל מי שעדיין לא שילם על החוברת שיצא לקראת חג הפסח, יש לשלם בנדורים פלוס לכה"פ 30 ש"ח וכל המוסיף מוסיפין לו

הרה"ח משה ישראל הלוי לוסטיג שליט"א ולאביו ידידנו הנכבד הרה"ח המפואר ר' ישעיהו הלוי שליט"א מחשובי ומפארי אנ"ש ולחמידי ידידנו הנכבד

הרה"ח המפואר ר' אברהם ישעיהו גלפשוין שליט"א מחשובי ומפארי אנ"ש

לדגל שמחת אירוסו בתו נכדתם הכלה החשובה תחי' עב"ג החתן המופלג בתור"ש עדין לגאון ולתפארת הבה"ח יקותיאל יהודה פלדמן הי"ו בן ידידנו הנכבד האי גברא רבא, המופלא ומופלג בכל מכמני התורה, חריף ובקי טובא, ידיו רב רב לו לעסיקי שמעתתא אליבא דהלכתא מרביץ תורה לרבים שוקד יומם וליילה על התורה ועל העבודה ביני עמודי דגריס, צנא מלא ספרא, אהוב על המקום ואהוב על הבריות

הרב האגון רבי ישראל רב דחסידי צאנז ברפאל ולחמידי ידידנו הנכבד האי גברא רבה מו"מ בכל מכמני התורה וההסידות חריף ובקי טובא בר אורוין ובר אבהון אוצר כלי חמדה ומג"ש בעל בקול לעלוב בספר אור החיים הק' ובספר אלשיך הק'

האגון החסיד רבי אלימלך שטמר שליט"א יה"ד שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות רוב נחת דקדושתא ממנה ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מול טוב תמה ולתגבית

לידידנו הנכבד האי גברא רבא ויקרא העושה צדקות, נפלאות ונצורות, היקר שבערכים, איש חי ורב פעלים, שמו מפארים לשם ולתהילה, מאוד נעלה, נטע שעשויעים, פאר מקדושים, מגזע תרשישים, מתמכי אורייתא, בחדוותא מעלייתא, פטרון בית מדרשינו הגדול, אשר זכה להקים עולה של תורה וחסד, וזכה לקירבה יתירה מכ"ק מרן אדמו"ר זיע"א ולהבדלחט"א מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ה"ח, כש"ח הרה"צ רבי נחמן רוטנר-ווייס שליט"א רב ביהמ"ד ברעזיק - ב"ב לדגל שמחת הולדת הבן אצל בנו ידידנו הנכבד האברך החשוב מחשובי אנ"ש הרב יצחק אברהם שליט"א ולדגל שמחת הכנס נכדו יניק וחכים נמר שמעון נתן נטע שארף הי"ו לנעים עול תורה ומצוות בן לחתנו ידידנו הנכבד האברך החשוב הרב פנחס אלימלך שליט"א יה"ד שיזכרו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

הזמנה

לידידי ומכרי אשמח להומינכם לשמחת התנאים של בתי הכלה החשובה תחי' עב"ג החתן המופלג בתור"ש עדין לגאון ולתפארת הבה"ח שלמה רזנברג הי"ו בן למחונתי הרב האגון רבי משולם פייש שליט"א רב דקה חסידים חיפה שיתקיים איה' ביום רביעי באולמי היכל דוד (בית התבשיל לשעבר) רחוב רבי עקיבא 35 ב"ב ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני ידייכם אהרן לוסטיג משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא יקרא מוכתר בכל מידה נכונה יקר שבערכין המחנך הדגול הרה"ח ר' צבי אריה מילגרום שליט"א לעילוי נשמת אביו החשוב ירא אלוקים שומר פיו ולשונו, אוהב תורה ולומדיה הרה"ח ר' יחיאל מיכל ב"ר ברוך ראובן ז"ל נלב"ע כ"ג אייר תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.

נא להרבות בתפילה לרפואת הבירנו היקר האברך יעקב בן מחלה ה' ירפאהו ויחלימהו בתושחה"י

מזל"א טבא וגדי"א יאה

ברכת מזל טוב חמה ולבבית נשגר בזאת מתוך גיל ורגן שבה והלל לכובוד ידידנו הדגול מאד נעלה, ותיק וחסיד, דולה ומשקה מתורת החסידות לאחרים, פה מפיך מרגליות, בור סוד שאינו מאבד טיפה, ממעתיקי השמועה המנהג והעובדות מרבוה"ק לבית לעלוב, זכה להקים עולה של תורה וחסידות וחסד בשליחות קדשם של רבוה"ק, ולקומם מעפר את מקום מנוחתו של זקינו הגדול אוהבן של ישראל רבי דוד מלעלוב זיע"א, בחידוש העליה לציונו הק' ביום ההילולא, משכיל אל דל ומאשפות ירים אביון, זך הרעיון וכביר המעש, עושה חסד לאלפים ונהנים ממנו עצה ותושיה

הרה"ח המפואר

שמהזה מנהגם קרקובסקי

שליט"א

רבי

נאמן ביתם של רבוה"ק מלעלוב זיע"א ויבדלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לרגל השמחה השרויה במעונו

בשמחת הולדת הנכד הי"ו למזל"ט

בן לבנם ידידנו הדגול האברך החשוב, לן באוהלה של תורה, בר אוריין ובר אבהן, ברוך הכשרונות, רב פעלים לתורה וחסידות, צנא מלא ספרא,

הרב שמועון משה מרדכי הי"ו

חתן ידידנו הדגול מחשובי מרביצי התורה, ירא ושלם, גאון בתורה וגאון במידותיו הנעלות, עובד ה' באמת

הרה"ג רבי יהודה לייב פרוש שליט"א

ר"מ ישיבת מהרי"ט דרבינו יואל מסאטמאר בני ברק

בן ידידנו הדגול בור סוד שאינו מאבד טיפה, ירא ושלם, כל רז לא אניס ליה, ממעתיקי השמועה ומנהלי המסורה מרבוה"ק מלעלוב, תלמיד נאמן לרבתינו לא ימוש מתוך האהל אשר החזירו לו חיבה רבה בעבותות של אהבה מגדולי משפיעי תורת החסידות בדורנו, ה"ה

שמואל וואלה שליט"א

שליט"א

וחתן ידידנו הדגול מפארי עדתינו הקדושה, בקי בכל מכמני התורה, חמיד ורגיג באורייתא תדירא, צהלתו על פניו, נחמד מאד למעלה ולמטה, ה"ה

הגה"ח רבי משה קורנבליט שליט"א

יהא רעוא מן קדם שמיא שייכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אבי"ר

המעטירים ומאחלים באהבה רבה

קהילות הקודש דחסידי לעלוב

בארה"ק ובתפוצות

שמחת השלום הזכר בלי"ל שב"ק בבית מדרשנו רח' אהרנוביץ 20 בני ברק

מראות ל"ג בעומר בחצר הקודש

